

lighed kan der ikke ses at være ved en almindelig holdt Forfrist i denne Retning, naar blot saadanne Tilfælde holdes ude, hvor der er udvist Svig fra Skyldnerens Side. Og i saa Fald vil det formentlig være naturligt at medtage den anden nærbefægtede Art af Tilbagebetalingskrav, som nævnes under Nr. 5; ogsaa dette har i øvrigt for specielle Anvendelses Vedkommende Forbilleder i fremmed Lovgivning.

Det norske Udkast har ikke optaget en Bestemmelse af tilsvarende Vidde men har indsejedes med at give tre Aars Forældelsen Anvendelse paa Krav gaaende ud paa Tilbagebetaling af uretellig oppebaarne Afgiftsbeløb til det Offentlige af de Arter, for hvis Vedkommende tre Aars Forældelsen efter det nævnte Udkast finder Anvendelse paa det Offentliges Fordring paa Afgiften. Efter hvad der udtales i Komiteudkastets Motiver (S. 29), har i øvrigt Komiteen været enig i, at det i sin Almindelighed er ønskeligt, at Krav af den Art, som Lovforslaget nævner, kunne tilbagevises, naar de ikke fremsættes nogenlunde snart. Men dels har Komiteen fundet, at det mellem norske Jurister ikke er en saadan Enighed i Henseende til den teoretiske Opfattelse af de ommeldte Kravs Grundlag og Bestaenhed, at der høves de fornødne Holdepunkter for en Lovregel; dels er Behovet for en saadan almindeligere holdt Forældelsesforfrist antaget der i Landet at være lidet paatrængende, idet, som det hedder i Motiverne, de norske Domsstole have vist ringe tilbøjelighed til overhovedet at anerkende nogen *condictio indebiti*. I Danmark stiller Forholdet sig væsentlig anderledes.

Det har været under Overvejelse, om det ikke vilde være rettest at udtrække tre Aars Forældelsen til alle Arter af Erstatningskrav, som støttes paa Retsbrud udenfor Kontraktforhold, og som ikke rammes af nogen særlig Forældelseslov — dog saaledes, at Fristen for disse Kravs Vedkommende først blev at regne fra den Tid, da den Stadelidende har faaet, eller ved sædvanlig Atpaaagivenhed vilde have faaet, Kundskab om det Forhold, som begrunder Erstatningsfordringen. Allerede i det foregaaende er lejlighedsvis berørt forskellige Hensyn, som gøre sig gældende, hvor Tålen er om Forældelse af dette Slags Krav, og som navnlig ogsaa tale for at gøre Fristen, hvori de skulle præscriberes, nogenlunde kort. De Gjendommeligheder ved Erstatningskrav i Kontraktforhold, som efter det ovenfor bemærkede medføre, at en kort Tids Forældelse er i særlig Grad paa sin

Blads ved disse Krav, gøre sig i det hele ogsaa gældende ved Erstatningskrav udenfor Kontraktforhold. For et ikke ubetydeligt Antal Arter af saadanne Krav findes der ogsaa, som tidligere omtalt, allerede i vor Lovgivning foreskrevet korte Forældelsesfrister. Og for en almindelig Bestemmelse i denne Retning høves, som ophlyst i Bilag I, adskillige Forbilleder i fremmed Lovgivning. Ved Siden af Erstatningskrav, som støttes paa et Retsbrud fra Skyldnerens Side, vilde det, om ikke Anomali skulde opstaa, være nødvendigt at lade Bestemmelsen omfatte ogsaa saadanne Tilfælde, hvor Loven paalægger Pligt til at erstatte Tab, der er hidført ved et Forhold, som ikke udgør et Retsbrud.*)

Naar der, trods de Grunde, som efter det anførte tale for at undergive alle Arter af Erstatningskrav udenfor Kontraktforhold en kort Forældelse, ikke i Lovforslaget, lige saa lidt som i det norske Komiteudkast, er optaget Bestemmelser herom — derimod fandtes saadanne i det foreløbige danske Lovudkast — er dette begrundet i, at det under de Forhandlinger, der have fundet Sted, ikke er lykkedes at finde en Begrænsning af Reglen, som fandtes til alle Sider tilfredsstillende. Fremmede Lovbøger have af den Grund haft lettere ved at formulere Forfrister af det omhandlede Indhold, at de paagældende Bestemmelsers Rækkevidde delvis har kunnet finde sin nærmere Afgrænsning ved Hjælp af de andre Lovbestemmelser (om Betingelserne, hvorunder Erstatningskrav stiftes, v. s. v.), imellem hvilke de kom til at indtage deres Plads. Den omtalte Uansselighed vilde i væsentligt Omfang være faldet bort, isald man i Henseende til den gensidige Afgrænsning af Omraadet for tre og ti Aars Forældelsen havde turdet gaa en Vej, der ligeledes var sat under Overvejelse ved det foreløbige Udkast, — den nemlig, efter den engelsk-amerikanske Rets Forbillede, at affatte Loven derhen, at tre Aars Forældelsen kom til at fremtræde som den almindelige Regel, der fandt Anvendelse paa alle Fordringer, som ikke

*) For visse Fordringer af det sidst omhandlede Slags findes allerede foreskrevet korte Paatalefrister, saaledes i Lov (Nr. 53) om Mark- og Besked af 25de Marts 1872 § 2; og Lov (Nr. 52) om Erstatning for uforstyldt Baretogtsangiel m. v. af 5te April 1888 § 4. Derimod findes i Ets. ingen saadanne Frister fastsatte i Lov (Nr. 53) 10de April 1874 (jfr. §§ 1 og 4), Lov (Nr. 63) 28de Maj 1880 (jfr. §§ 55 og 56), eller i Lov (Nr. 46) om Gindeafgiften m. m. af 12te April 1889; i Lov (Nr. 28) 21de Marts 1873 § 27 og Lov (Nr. 153) 30te Novbr. 1874 er vel fastsat en meget kort Reklamationsfrist, men ingen Paatalefrist.